

Про Звернення депутатів
Миколаївської обласної ради
восьмого скликання
до Кабінету Міністрів України щодо
надання статусу пам'ятки історії
національного значення

Тридцять п'ята сесія
восьмого скликання

Відповідно до статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статей 4 Закону України «Про охорону культурної спадщини», згідно з Регламентом Миколаївської обласної ради восьмого скликання, затвердженим рішенням обласної ради від 17 грудня 2020 року № 3 (зі змінами та доповненнями), обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Підтримати Звернення депутатів Миколаївської обласної ради восьмого скликання до Кабінету Міністрів України щодо надання статусу пам'ятки історії національного значення об'єкту «Пам'ятний знак на місці розстрілу мирних жителів», розташованого на території села Богданівка Прибузької територіальної громади Вознесенського району (додається).

2. Голові обласної ради направити текст цього Звернення до Кабінету Міністрів України та оприлюднити його у медіа.

Голова обласної ради

Антон ТАБУНЦИК

Додаток
до рішення обласної ради
_____ 2026 року №__

Звернення
депутатів Миколаївської обласної ради восьмого скликання
до Кабінету Міністрів України щодо надання статусу пам'ятки історії
національного значення

Депутати Миколаївської ради звертаються щодо надання статусу пам'ятки історії національного значення об'єкту «Пам'ятний знак на місці розстрілу мирних жителів», розташованого на території села Богданівка Прибузької територіальної громади Вознесенського району.

Станом на сьогодні вищевказаний об'єкт має статус пам'ятки історії місцевого значення. Водночас наукові дослідження, архівні документи та встановлені історичні факти переконливо свідчать: масштаб і значення подій, що відбувалися на цьому місці взимку 1941–1942 років, беззаперечно виходять за межі локальної історії.

Саме тут, у Богданівці, нацистськими та румунськими окупаційними військами було створено один із найбільших таборів знищення єврейського населення на півдні України. Сюди насильно зганяли тисячі людей з Одеси, Бессарабії, Буковини та інших регіонів. Дорога, якою їх вели – Одеса–Березівка–Доманівка–Богданівка – увійшла в історію як «Дорога смерті».

У нелюдських умовах, без їжі, води та медичної допомоги, в'язні утримувалися у свинарниках, стайнях та просто неба. Вже у грудні 1941 року в таборі перебувало понад 54 тисячі осіб. Після спалаху епідемії тифу окупаційна влада ухвалила рішення про їх повне знищення.

Масові розстріли розпочалися 21 грудня 1941 року і тривали до середини січня 1942 року. Людей виводили групами, розстрілювали, а тіла спалювали. За різними оцінками, станом на лютий 1942 року тут було знищено понад 54 тисячі євреїв.

Це не просто один із епізодів Другої світової війни. Це – один із найбільших злочинів Голокосту на території України. І ці події за своїм масштабом стоять в одному ряду з такими відомими місцями пам'яті, як Бабин Яр у Києві.

Водночас, на відміну від багатьох відомих у світі місць трагедії європейського єврейства, Богданівка досі залишається недостатньо представленою в національному та міжнародному історичному дискурсі. Її значення часто обмежується рамками регіональних досліджень, що не відповідає реальному масштабу трагедії.

Сьогодні, коли Україна на державному рівні вшановує пам'ять жертв Голокосту, зокрема у Міжнародний день пам'яті 27 січня, ми маємо обов'язок належним чином увічнити такі місця. Пам'ять про майже півтора мільйона українських євреїв, знищених під час Голокосту, є невід'ємною складовою нашої національної пам'яті.

Надання цьому об'єкту статусу пам'ятки історії національного значення під назвою «Місце розстрілу євреїв Півдня України» відобразить реальний історичний масштаб трагедії; сприятиме збереженню автентичного ландшафту як безпосереднього свідка подій; посилить державний захист території; відкриє можливості для подальших наукових досліджень, меморіалізації та міжнародної співпраці; стане важливим кроком у формуванні історичної пам'яті та протидії забуттю злочинів проти людства.

Порушене питання виходить далеко за межі формальної зміни категорії об'єкта культурної спадщини. Йдеться про відновлення історичної справедливості, гідне вшанування пам'яті десятків тисяч невинно загиблих людей, а також про утвердження належного місця Миколаївщини у національному та світовому історичному контексті.

Враховуючи вищевикладене, звертаємось до вас з проханням надати об'єкту «Пам'ятний знак на місці розстрілу мирних жителів», розташованого на території села Богданівка Прибузької територіальної громади Вознесенського району, статус пам'ятки історії національного значення під назвою «Місце розстрілу євреїв Півдня України».